

Warszawa, dnia 9 marca 2015 r.

Zmiany w prawie ochrony konkurencji i konsumentów

W dniu 18 stycznia 2015 r. weszła w życie ustawa z dnia 10 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 945, dalej „nowelizacja”). Podstawowym celem nowelizacji jest wdrożenie rozwiązań mających wzmocnić polski system ochrony konkurencji i konsumentów oraz uproszczenie i skrócenie procedur, zwłaszcza w zakresie kontroli koncentracji przedsiębiorców. Poniżej omówione zostaną najistotniejsze z ww. zmian.

Zmiany wprowadzone nowelizacją dotyczą m.in. wydawania decyzji o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję. W tym zakresie **nowelizacja przewidziała bowiem nowe środki, których stosowanie może nakazać w ww. decyzji Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów** (dalej „UOKiK”). Do środków tych należy np. nakaz udzielenia licencji praw własności intelektualnej na niedyskryminacyjnych warunkach czy też nakaz zmiany określonej umowy. Jednocześnie w nowelizacji wskazano, że **w przypadku nieskuteczności ww. środków, Prezes UOKiK może nakazać powierzenie wykonywania określonej działalności gospodarczej poszczególnym podmiotom w ramach grupy kapitałowej lub odrębnym jednostkom organizacyjnym w ramach struktury przedsiębiorcy.** W nowelizacji wskazano przy tym, że przed wydaniem decyzji nakazującej zastosowanie ww. środków Prezes UOKiK informuje przedsiębiorcę o zamiarze ich zastosowania, a przedsiębiorca może w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu takiej informacji, przedstawić własne stanowisko w tej kwestii.

Kolejne ze zmian dotyczą kontroli koncentracji przedsiębiorców. W drodze nowelizacji **rozszerzono katalog przypadków, w których zamiar koncentracji przedsiębiorców nie podlega zgłoszeniu.** Jedną z ciekawych zmian jest także **wprowadzenie możliwości utajnienia części decyzji wyrażającej warunkową zgodę na koncentrację.** Utajnienie, o którym mowa powyżej, dotyczy przy tym terminu spełnienia warunków koncentracji i dokonywane jest na wniosek przedsiębiorcy. Ww. nowe rozwiązanie oceniane jest jako pozytywne z punktu widzenia przedsiębiorców. Należy bowiem mieć na względzie, że do warunków koncentracji może należeć np. obowiązek sprzedaży spółki zależnej czy też zbycia całości albo części majątku przedsiębiorcy. W takim zaś przypadku, ujawnienie informacji o terminie spełnienia ww. warunków mogłoby istotnie osłabić pozycję przedsiębiorcy w negocjacjach poprzedzających zawarcie umów zbycia, a tym samym utrudnić spełnienia tych warunków. Wprowadzona zmiana, ma zatem zapobiegać takim sytuacjom.

W drodze nowelizacji dokonano także pewnych zmian w zakresie obowiązków Prezesa UOKiK. Do najistotniejszych z nich należy **wprowadzenie możliwości podania przez Prezesa UOKiK do publicznej wiadomości informacji o zachowaniu przedsiębiorcy i jego prawdopodobnych skutkach**, w sytuacji szczególnie uzasadnionego podejrzenia dopuszczenia się przez przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, która może spowodować znaczne straty lub niekorzystne skutki dla szerokiego kręgu konsumentów. Ponadto **usunięto z zakresu zadań Prezesa UOKiK wydawanie Dziennika Urzędowego UOKiK**. W to zaś miejsce **przyjęto, że Prezes UOKiK może wydać i ogłosić wyjaśnienia i interpretacje mające istotne znaczenie dla stosowania przepisów w sprawach objętych zakresem jego działania**, publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej UOKiK.

Liczna grupa zmian wynikających z nowelizacji dotyczy także postępowań prowadzonych przed Prezesem UOKiK. Jeśli chodzi o zasady ogólne, jedną z istotniejszych modyfikacji jest **wydłużenie terminu na złożenie odwołania od decyzji Prezesa UOKiK z 2 tygodni do 1 miesiąca**. Kolejne doniosłe zmiany dotyczą poszczególnych rodzajów ww. postępowań.

W zakresie postępowania antymonopolowego w sprawach praktyk ograniczających konkurencję bardzo ważną zmianą jest **wprowadzenie, nieznanej dotąd prawu konkurencji, instytucji dobrowolnego poddania się karze pieniężnej**, która umożliwia obniżenie nakładanej na przedsiębiorcę kary o 10%. Jak wskazano przy tym w nowelizacji, z propozycją przystąpienia do procedury dobrowolnego poddania się karze może wystąpić Prezes UOKiK, działający z urzędu lub na wniosek strony. Wystąpienie z taką propozycją jest zaś możliwe jeśli w ocenie Prezesa UOKiK przyczyni się to do przyspieszenia postępowania antymonopolowego. W drodze nowelizacji **wydłużono też okres przedawnienia praktyk ograniczających konkurencję z 1 roku do 5 lat**.

Nowelizacja zmodyfikowała także zasady prowadzenia postępowania antymonopolowego w sprawach koncentracji. W tym zakresie **przyjęto regułę, że co do zasady postępowanie antymonopolowe powinno być zakończone w terminie miesiąca od dnia jego wszczęcia**. **We wskazanych w nowelizacji przypadkach, uznawanych za koncentracje bardziej skomplikowane, termin zakończenia ww. postępowania ulega zaś przedłużeniu o 4 miesiące**. Decyzję w sprawie przedłużenia podejmuje postanowieniem Prezes UOKiK. Nowością w ww. postępowaniu jest także **możliwość przedstawiania przez Prezesa UOKiK, w określonych przypadkach, zastrzeżeń wobec planowanej koncentracji lub też warunków jej dokonania**. Przedsiębiorca uczestniczący w koncentracji może zaś

ustosunkować się do ww. zastrzeżeń czy też warunków w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

Jeśli chodzi o **postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, nowelizacja m.in. zlikwidowała możliwość zawarcia ugody w tym postępowaniu**. Ponadto wydłużono maksymalny okres jego prowadzenia z 2 miesięcy do 4 miesięcy, a w sprawach szczególnie skomplikowanych z 3 miesięcy do 5 miesięcy.

Na mocy nowelizacji zmodyfikowano także zasady prowadzenia kontroli i przeszukania przedsiębiorcy w toku postępowania przed Prezesem UOKiK. Jedną z istotniejszych zmian w tym zakresie, jest **wprowadzenie możliwości składania do sądu ochrony konkurencji i konsumentów zażalenia w związku z dokonanymi czynnościami kontrolnymi**.

Nowelizacja wprowadziła także **istotne zmiany odnośnie nakładania kar pieniężnych przez Prezesa UOKiK**. Szczególnie ważną z nich, jest zmiana dotycząca łagodzenia kar nakładanych na przedsiębiorców, którzy zawarli określone w przepisach niedozwolone porozumienia. W tym miejscu warto przypomnieć, że stosownie do obowiązujących regulacji, Prezes UOKiK odstępuje od nałożenia kary wobec tego z ww. przedsiębiorców uczestniczących w porozumieniu, który jako pierwszy złożył wniosek o odstąpienie od wymierzenia wobec niego kary i jednocześnie ujawnił wskazane w przepisach informacje dotyczące porozumienia. Zgodnie zaś z nowymi przepisami, **jeśli wniosek złożony przez przedsiębiorcę w ww. okolicznościach nie okazał się być „pierwszym wnioskiem”, kara nałożona na przedsiębiorcę w tym postępowaniu zostaje obniżona o 30%, jeśli przed wydaniem decyzji w tej sprawie, przedsiębiorca złożył „pierwszy wniosek” w sprawie innego niedozwolonego porozumienia, w którym uczestniczył**. Ponadto Prezes UOKiK odstępuje od nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej w odniesieniu do ww. innego niedozwolonego porozumienia. Nowelizacja wprowadziła również **możliwość nałożenia przez Prezesa UOKiK kary pieniężnej w wysokości do 2 000 000 zł na osobę zarządzającą** jeżeli osoba ta umyślnie dopuściła do naruszenia przez przedsiębiorcę wskazanych w przepisach zakazów.

Podsumowując, nowelizacja wprowadziła wiele doniosłych zmian w zakresie prawa ochrony konkurencji i konsumentów. Do najistotniejszych z nich należą m.in. nowe rozwiązania odnośnie eliminowania praktyk ograniczających konkurencję, a także środki służące usprawnianiu procedury koncentracji przedsiębiorców. Ponadto nowelizacja wprowadziła liczne zmiany dotyczące postępowań przed Prezesem UOKiK oraz zasad nakładania kar na przedsiębiorców. Głównym założeniem ustawodawcy w stosunku do nowelizacji było z jednej strony wzmocnienie polskiego systemu ochrony konkurencji i konsumentów, z drugiej zaś –

uproszczenie i skrócenie przewidzianych w tym systemie procedur. Należy wobec tego mieć nadzieję, że przewidziane w nowelizacji rozwiązania, przyczynią się do osiągnięcia ww. zamierzeń.

W przypadku jakichkolwiek pytań bądź wątpliwości, pozostajemy do Państwa dyspozycji.

Z wyrazami szacunku,

M. Szulikowski i Partnerzy Kancelaria Prawna

Niniejsze memorandum ma charakter wyłącznie informacyjny i jest przedmiotem praw autorskich

M. Szulikowski i Partnerzy Kancelarii Prawnej.

www.szulikowski.pl